

HALVÅRSRAPPORT
1. HALVÅR
2020

Norsk senter for
informasjonssikring

Innhold

1

Innledning | 4-6

2

Fakta om NorSIS | 7

3

Mål strategi og verdigrunnlag | 8-9

4

Strategiske satsingsområder | 10

5

Aktiviteter og resultater 1. januar–31. mai 2020 | 10-15

6

Rapporter | 16

7

Formidling | 17

8

Målsetninger og konkrete resultater | 18

Resultatrapport med fjorår og budsjett | 19

1 Digital sikkerhet i krisetider – viktigere enn noensinne

Administrerende direktør i NorSIS,
Peggy Sandbekken

Uten forvarsel snudde koronaviruset opp ned på svært mange nordmenns digitale hverdag. De cyberkriminelle var lynraske med å gripe muligheten som hjemmekontor, frykt og generell usikkerhet skapte.

Allerede noen dager etter at landet nærmest ble lukket ned i midten av mars i år, hadde NorSIS publisert en egen nettside med råd og veiledninger om hvordan man best takler de digitale utfordringene koronaviruset skaper, både privat og på jobb.

Sammen med Næringslivets sikkerhetsråd delte vi her informasjon om de mest aktuelle digitale truslene for de som plutselig befant seg alene på et hjemmekontor. 15 prosent av oss ble utsatt for koronarelaterte svindelforsøk bare i løpet av de første ukene av denne svært spesielle perioden.

Kraftig økning i både nettbesøk og medieinteresse

Informasjon var det et «skrikende» behov for. Antall brukere av nettvett.no har økt med hele 71 prosent i perioden 1. januar til 31. mai sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Hele 209 728 nordmenn har besøkt siden for å få råd til en tryggere digital hverdag. Også besøk hos norsis.no har økt med 25 prosent i perioden.

Antall brukere av nettvett.no har økt med hele 71 prosent

Vi har også hatt en økning på hele 43 prosent i antall enkeltpersoner og foretak vi har hjulpet direkte med små og store digitale utfordringer. Slettmeg.no har også hjulpet 9 prosent flere nordmenn som har opplevd krenkelser eller andre ubehageligheter, spesielt i sosiale medier, enn i samme periode i fjor.

NorSIS' unike rolle som en troverdig og uavhengig aktør har også gjort at vi har vært svært synlige i mediebildet de siste fem månedene. Vi ble nevnt i hele 759 saker i løpet av de første fem månedene av 2020. Det er en vekst fra samme periode i fjor på hele 73 prosent. Medieoppslagene er en helt avgjørende kanal for oss for å nå gjennom med våre råd og veiledninger for å gi befolkningen en tryggere digital hverdag.

Statistikken viser – og det er også NorSIS' inntrykk – at koronaperioden med all mulig tydelighet synliggjorde behovet for mer kunnskap om digital sikkerhet ute blant befolkningen generelt, i kommuner og hos små og mellomstore bedrifter spesielt.

Kan være positivt for digitaliseringen av samfunnet

Samtidig har også hjemmekontortilværelsen gjort at mange av oss nærmest har blitt tvunget til å ta i bruk nye digitale verktøy som vi ellers ikke ville ha lært oss, som for eksempel videomøter. Dette tror vi kan være en verdifull bieffekt av alt som har skjedd. Det presser frem en enda høyere hastighet i digitaliseringen, men stiller også krav til oss som samfunn. Vi må sørge for at hver og en av oss har den digitale kompetansen som skal til for å håndtere dette. Det blir avgjørende i tiden fremover.

Flere angrep mot mennesker enn maskiner

En annen klar tendens som NorSIS har sett det siste halvåret, og spesielt i løpet av koronatiltaksperioden,

er at de digitale truslene som rammer folk flest og små og mellomstore bedrifter i økende grad dreier seg om svindel. Som vi påpekte i rapporten «Trusler og trender 2019–2020» fra februar i år, er vår klare oppfatning at ulike typer svindler er den klart vanligste trusselen. Cyberangrep mot datamaskiner blir i økende grad erstattet med angrep mot mennesker.

Da er informasjon og kunnskap om digitale trusler, forklart på en måte som gjør det tilgjengelig for folk flest, helt avgjørende. Det er i økende grad enkeltmennesket, ikke maskinen, som er mål nummer én.

I forbindelse med konferansen IDentitet 2020 utførte vi en undersøkelse sammen med Skatteetaten. Den viser at kunnskap og informasjon faktisk kan redusere et trusselbilde. Det ser vi blant annet på ID-tyveri, som ifølge politiets årlige innbyggerundersøkelse er blant de kriminalitetsformene nordmenn frykter mest. Antall tilfeller er redusert med 50 prosent fra 2018 til 2019. Tusenvis av nordmenn har gjennomført vårt kurs for å lære om hvordan de kan forhindre ID-tyveri. Det viser at kunnskap nytter. I tillegg er det tatt i bruk sikkerhetsverktøy som krav om bruk av BankID ved opptak av forbrukslån, noe vi sammen med flere aktører har jobbet for i mange år.

Selv om mange foredrag og arrangementer også for vår del har blitt avlyst som følge av koronatiltakene, rakk vi å lansere Security Divas, vår møteplass for kvinner som jobber i eller med sikkerhet. Hele 179 personer deltok på det som også var 10-årsjubileet for denne konferansen, som har som mål å være en arena for nettverksbygging og samarbeid.

Nasjonal sikkerhetsmåned – viktigere enn noensinne

I oktober arrangerer NorSIS for tiende år på rad Nasjonal sikkerhetsmåned. Dette er et viktigere arrangement enn noensinne. Årets kampanje vil understreke viktigheten av den enkelte ansattes kompetanse og bidrag til at virksomheter og samfunnet for øvrig skal være trygt. Vi ønsker å belyse hvilke verdier vi alle forvalter, privat og på jobb, hvilke trusler og hendelser vi kan utsettes for, hvilke tiltak som kan bidra til forebygging og hvordan man best kan planlegge for og håndtere ulike hendelser.

Et viktig element i kampanjen er en opplæringspakke som består av e-læring og annet opplæringsmaterieell rettet mot ansatte i virksomhetene. Gjennom digitale kursleksjoner gir vi dem, på en enkel, relevant, troverdig og engasjerende måte, kunnskap om hvordan skurkene opererer – om det er via en ondsinnert e-post eller en fakturasvindler – slik at de selv skal kunne avsløre dette og dermed bidra til å verne om arbeidsplassens verdier.

Spesielt i tiden fremover, hvor mye tyder på at bruken av hjemmekontor vil forbli høy, er dette avgjørende kunnskap. På hjemmekontoret sitter den enkelte ansatte mer isolert og frakoblet sin arbeidsplass, IT-avdelingen eller kanskje den datakyndige medarbeideren de kjenner og spør når de møter digitale utfordringer. Ofte er de heller ikke beskyttet av de samme sikkerhetssystemene som på jobben. Får de denne helt nødvendige digitale kompetansen som vi gjennom våre opplæringskurs tilbyr denne måneden, er det høyst sannsynlig årets mest fruktbare IT-sikkerhetsinvestering.

Endringer i NorSIS

NorSIS har også vært gjennom mange interne endringer i løpet av de siste månedene, og jeg tror fruktene av dette arbeidet kan vise en mer «modernisert» organisasjon. Personlig har jeg imidlertid

Koronaperioden har synliggjort behovet for mer kunnskap om digital sikkerhet i befolkningen

bestemt meg for å takke ja til en annen jobb, og slutter i NorSIS nå til sommeren, etter mer enn elleve år i virksomheten. Det er vemodig å forlate gode kollegaer og samarbeidspartnere jeg har jobbet tett med i mange år, men jeg gleder meg også til å gyve løs på nye utfordringer innenfor internkontroll og risikostyring.

Min fratreden er også grunnen til at årets halvårsrapport inneholder tall bare for de fem første månedene i 2020. Styret i NorSIS har startet prosessen med å finne en ny administrerende direktør.

I mars tiltrådte også en ny styreleder. Hans-Henrik Merckoll er administrerende direktør i IBM Norge, og med ham får vi en svært kompetent og dyktig fagmann og leder inn i den rollen. Det blir bra, både for NorSIS og alle våre gode samarbeidspartnere. Jeg ønsker samtidig å takke den avgåtte styrelederen Morten Andreas Meyer for et godt samarbeid og svært god innsats for å gjøre nordmenns digitale hverdag tryggere.

Jobben som NorSIS gjør, har aldri vært viktigere enn den er akkurat nå. Det viser både statistikken vår og den økende trusselen som cyberkriminalitet utgjør. Jeg ønsker lykke til videre, og oppfordrer alle små og store norske virksomheter til å ta ansvar ved å la deres ansatte gjennomføre opplæringen vi tilbyr i Nasjonal sikkerhetsmåned.

God sommer og takk for meg!

2 Fakta om NorSIS

Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) er en ideell og uavhengig organisasjon og medlemsforening som ble stiftet i 2010. Virksomheten er en videreføring av Senter for informasjonssikring (SIS), som ble opprettet av Handels- og næringsdepartementet som et prøveprosjekt i 2000. I 2006 flyttet SIS til Gjøvik og ble etter hvert videreført som NorSIS, med Gjøvik kunnskapspark som operatør.

Styringsinstruks

- NorSIS mottar årlig tilsagnsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet med tilskudd til drift av virksomheten. Tilskuddet skal styrke informasjonssikkerheten og gjøre informasjons- og kommunikasjonsteknologien i samfunnet mindre sårbar. Tilskuddet er en del av regjeringens satsing på informasjonssikkerhet.
- NorSIS er en uavhengig og nøytral informasjonssikkerhetsinstans og skal opptre i samsvar med det. Informasjonen fra NorSIS skal være åpen og tilgjengelig for alle.
- NorSIS skal, gjennom sin uavhengige rolle, etablere og videreutvikle møteplasser og arenaer for å bygge kompetanse og erfaringer samt sette søkelys på viktige tiltak for bedre informasjonssikkerhet for målgruppen.
- NorSIS skal, som uavhengig aktør, aktivt søke samarbeid med media for å nå sine målgrupper. Senterets aktivitet skal bidra til å fremme god sikkerhetskultur hos brukere av informasjonssystemer og nettverk, blant annet gjennom bevisstgjøring av trusler og tiltak.

Drift og organisering

NorSIS har per 31. mai 2020 ni fast ansatte og en på engasjement. I tillegg er åtte studenter engasjert på deltid. Medarbeiderne har bred relevant høyere utdanning og lang erfaring innen informasjonssikkerhet, både fra privat og offentlig sektor.

NorSIS styres etter egne vedtekter og har etablert et eget styre. Fra april 2020 består styret av:

Hans-Henrik Merckoll,

administrerende direktør i IBM Norge (leder)

Bjørn Erik Thon,

direktør i Datatilsynet (nestleder)

Lars Rognås,

daglig leder i Total Innovation

Kristine Beitland,

direktør for myndighetskontakt i Microsoft

Nils Kalstad,

instituttleder for informasjonssikkerhet og kommunikasjonsteknologi ved NTNU på Gjøvik

Heidi Austlid,

administrerende direktør i IKT-Norge

Karoline Tømte

ansattrepresentant, NorSIS

3 Mål og strategi

Målgruppe

Justis- og beredskapsdepartementet definerer NorSIS' primære målgruppe til å være norske virksomheter i privat og offentlig sektor, inklusiv kommunene. De små og mellomstore virksomhetene skal prioriteres. NorSIS skal også vektlegge råd og veiledning til befolkningen. Erfaring viser at denne informasjonen også videreføres til de små og mellomstore virksomhetene gjennom deres ansatte. Informasjon til befolkningen er også viktig for å skape en sikkerhetskompetanse som det er behov for i den videre digitaliseringen av Norge.

Visjon

NorSIS mener at god informasjonssikkerhet bidrar til økt verdiskaping og styrker velferden. Vår visjon er å gjøre informasjonssikkerhet til en naturlig del av hverdagen i norske styrerom, i norske virksomheter og blant befolkningen.

Strategi og virksomhetsidé

Cybertrusselen utvikler seg raskt og blir stadig mer kompleks. Digitalisering gir store økonomiske og samfunnsmessige fordeler, men åpner også for ny kriminalitet.

Stadig flere nordmenn rammes av datakriminalitet, og de økonomiske tapene er økende. NorSIS spiller en viktig rolle i å fylle befolkningens behov for informasjon om trusler og risiko samt tiltak den enkelte selv kan iverksette.

Verdigrunnlag

Uavhengige

- Vi skal gi synspunkter, råd og veiledninger som er basert på flere kilder, og som ikke er påvirket av kommersielle interesser eller andre aktøres synspunkter eller behov.

Fremtidsrettede

- Vi skal være faglig oppdaterte, dynamiske og omstillingsvillige og ha en optimistisk holdning til ny teknologi.
- Vi skal være oppdaterte på målgruppenes behov.
- Vi skal være tidlig ute med å informere om utvikling innen informasjonssikkerhetsområdet.

Troverdige

- Vi skal være imøtekommende, respektfulle, interesserte og lydhøre i vår kommunikasjon med målgruppene.
- Vi skal sette målgruppene i fokus og gi råd som er praktiske og anvendelige.
- Våre prosesser skal være transparente og tillitsskapende.
- Vi skal være åpne med hensyn til hvilke virksomheter vi samarbeider med.

Kunnskapsbaserte

- Våre avgjørelser, vurderinger, uttalelser og råd skal være forankret i faglig kunnskap, dokumentert praksis, erfaring og informasjon – fra egne og andres tjenester.

Strategiske hovedmål

NorSIS er gjennom sine vedtekter og tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet pålagt kjerneoppgaver som innebærer kunnskapsformidling og gjennomføring av informasjonssikkerhetstiltak i målgruppen.

NorSIS' tre strategiske hovedmål for 2018–2020

1. Posisjon

NorSIS skal være kjent som et nasjonalt og uavhengig ekspertorgan, kunnskapsforvalter og kulturutvikler innen informasjonssikkerhet.

2. Samarbeid

NorSIS skal oppleves og være anerkjent som en attraktiv og verdifull samarbeidspartner.

3. Effekt

NorSIS skal informere og dele kunnskap som skaper forståelse og påvirker adferd som gir en tryggere digital hverdag.

4 NorSIS' fem strategiske satsingsområder for 2018–2020

1. Bruke samarbeid som et strategisk virkemiddel

NorSIS skaper verdi gjennom å samarbeide med virksomheter og aktører i både offentlig og privat sektor. Samarbeid bidrar til å øke kvaliteten til og omfanget av vår formidling til målgruppene og til å sikre en stabil og forutsigbar drift av NorSIS.

2. Modernisere og videreutvikle våre tjenester

NorSIS har siden etableringen utviklet et sett med tjenester som tilbys til målgruppene. Vi skal utvikle våre tjenester slik at de er i takt med målgruppens behov og slik at vi kan levere tjenestene på en ressurseffektiv måte.

3. Øke effektiviteten i vår formidling til målgruppene

NorSIS bruker i dag svært mange forskjellige kommunikasjonskanaler og -plattformer til å formidle sine budskap til flere ulike målgrupper. Det skal i strategiperioden utvikles en helhetlig kommunikasjonsplan som omfatter alle tjenester og produkter.

4. Styrke datafangst og analyse av data fra våre tjenester og aktiviteter

NorSIS har en unik posisjon til å samle inn og nyttiggjøre seg data som samles inn fra organisasjonens tjenester og aktiviteter. Vi skal i strategiperioden systematisere dette arbeidet for å sikre at vi samler inn de riktige dataene og utnytter disse på en måte som gir høy kvalitet og effekt for de råd vi gir til våre målgrupper.

5. Effektivisere interne prosesser

NorSIS er en liten organisasjon med et stort samfunnsoppdrag. Størrelsen på organisasjonen tillater i liten grad at interne funksjoner har god nok redundans. En gjennomgang av våre interne prosesser vil kunne frigjøre kapasitet slik at våre leveranser blir styrt og fulgt opp på en mer effektiv måte.

5 Aktiviteter og resultater 1. januar–31. mai 2020

En av NorSIS' strategiske oppgaver er å bidra til godt nettvett samt å gi råd til de som føler seg krenket på nett, opplever uønskede hendelser eller utsettes for datakriminalitet. På de følgende sidene oppsummerer vi noen av våre viktigste satsinger for å oppnå dette målet og hva som er resultatet av denne innsatsen.

Nettvett.no

Bare i løpet av årets første fem måneder har antall brukere av nettvett.no økt med hele 71 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Spesielt satsingen på å gi hundretusener av nordmenn på hjemmekontor under koronatiltakene en tryggere digital hverdag har bidratt til den fortsatt kraftige veksten.

NorSIS overtok høsten 2017 permanent redaktøransvar og drift av nettvett.no etter en prøveperiode på to år. Nettstedet drives som et samarbeid mellom NorSIS, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Nettvett.no er et nettsted hvor man finner informasjon, råd og veiledning om sikrere bruk av internett. Informasjonen er rettet både mot forbrukere og små og mellomstore bedrifter.

Da Norge innførte koronatiltakene i midten av mars, viste en undersøkelse NorSIS fikk utført i samarbeid med Næringslivets sikkerhetsråd at hele 4 av 10 nordmenn satt på hjemmekontor. I løpet av få dager snudde NorSIS' medarbeidere seg rundt og lanserte en egen nettside på nettvett.no som adresserte mange av de vanligste utfordringene med informasjonssikkerhet som den nye situasjonen skapte for hundretusener av nordmenn. Et samarbeid med Næringslivets sikkerhetsråd hjalp også til med spredningen av nyvinningen.

På nettsiden finner man informasjon om alt fra hvordan små og mellomstore bedrifter og folk flest kan beskytte seg mot de pågående koronasvindelskampanjene, til råd for sikker digital videokommunikasjon og et trygt hjemmekontor.

Opprettelsen fikk mye oppmerksomhet, og nettsiden ble spredt via både organisasjonslivet og næringslivet ellers. Som et ledd i satsingen utviklet NorSIS også tre spesielt tilpassede e-læringskurs for trygge videomøter, om koronarelatert svindel og om å skape et trygt hjemmekontor.

Mer enn 33 000 nordmenn har benyttet seg av sidene siden de ble lansert 20. mars i år.

Koronasituasjonen har også preget nettvett.no utover denne spesielt tilpassede satsingen. I alt ble det publisert 19 veiledninger her, i tillegg til en søkbar oversikt over aktuelle svindler som er i omløp.

NorSIS har også, med støtte fra Innlandet fylke, laget læringsressurser for grunnskolen og den videregående skolen innen fagområdet digital sikkerhet. Ressursene er delt inn i tre kurs: et for lærere, et for foreldre og et hvor lærere kan finne ressurser til bruk i undervisningen på de ulike klassetrinnene. Dette ble lansert i juni 2020.

I alt har 13 159 nordmenn tatt et av NorSIS' ni opplæringskurs gjennom nettvett.no. NorSIS jobber fortløpende med å utvikle nye og relevante kurs tilpasset enkeltgruppers behov i forskjellige deler av samfunnet.

De siste årene har antall brukere av nettvett.no blitt mer enn doblet – fra 147 000 i 2017 til hele 338 479 i 2019.

Nettvett.no 1. januar–31. mai 2020

Antall brukere: **209 728**
 Antall publiserte veiledninger
 så langt i år: **19**
 Totalt antall publiserte
 veiledninger: **162**

71 %
 Økningen i antall brukere fra
 samme periode i 2019.

Slettmeg.no

Slettmeg.no er en råd- og veiledningstjeneste for å hjelpe personer som føler seg krenket på internett. I løpet av de fem første månedene i 2020 har det vært i alt 128 020 brukere av slettmeg.no.

De første fem månedene i år mottok og håndterte tjenesten i alt 2553 saker. Sammenlignet med de første seks månedene i fjor (2338 saker) er det en økning på mer enn 9 prosent.

Gratistjenesten har åpningstider på telefon mandag og torsdag fra 12.00 til 17.00, kan kontaktes via kontaktskjema på hjemmesidene, per e-post eller ved bruk av Messenger i Facebook.

Utviklingen med stadig mer krevende saker å håndtere fortsetter også. Dette har sammenheng med den økte bruken av mobilbaserte apper og tjenester. Spredningsmønsteret av krenkende innhold har også endret seg de siste årene. Dette krever mer av tjenesten, både når det gjelder tidsbruken per sak og behovet for videreutvikling.

Datagrunnlaget som slettmeg.no frembringer gjennom å samle data om de ulike henvendelsene tjenesten mottar, er helt unikt, og gir god innsikt i årsaken til de problemene folk møter på nett.

Slettmeg.no har derfor vært brukt som kompetanseskilde både hos ung.no, Barneombudet, Facebook og i forbindelse med høringer, konferanser og foredrag.

De fleste som kontakter slettmeg.no oppgir at de føler seg maktesløse og ofte er blitt en kasteball i systemet. Selv om flertallet av henvendelser kommer fra privatpersoner, er det også mange fra både private og offentlige virksomheter som kontakter oss for å få hjelp.

Slettmeg.no 1. januar–31. mai 2020

Antall brukere: **128 020**

9 %

Gjennomsnittlig økning i antall behandlede og løste saker fra i fjor

ID-tyveri og IDentitetskonferansen

Sammen med Skatteetaten arrangerte NorSIS den årlige konferansen IDentitet i februar 2020. Det var en økning i antall deltagere til 175 påmeldte i år, og stor medieinteresse tyder på at det er både behov og stor interesse for det som er den eneste nasjonale samlingsarenaen for å diskutere problemstillinger innen identitetsområdet.

Deltakerne kom fra store deler av offentlig og privat sektor. Politidirektoratet, som tidligere har deltatt i programkomiteen, valgte å trekke seg fra samarbeidet for å konsentrere seg om egne leveranser knyttet til pass og ID.

I løpet av de to siste årene har mer enn 100 000 nordmenn over 18 år vært utsatt for ID-tyveri. Det viser en representativ undersøkelse som NorSIS og Skatteetaten har fått utført. Mens 2,5 prosent av befolkningen oppgir at andre har misbrukt deres identitet til å begå kriminelle handlinger, er tilsvarende gjennomsnittstall for de foregående fem årene 3,7 prosent. Det tilsier at antallet nordmenn som har vært utsatt for ID-tyveri er redusert med rundt 50 000.

Det er en signifikant nedgang. NorSIS tror noe av årsaken til dette er fokuset vi, sammen med Skatteetaten, har hatt på temaet. Vi tror også at økt bruk av BankID, både av finansinstitusjoner som kredittbanker og andre utsalgssteder, har gjort det vanskeligere å misbruke andres identitet.

På ID-feltet bidrar NorSIS også i nasjonalt ID-nettverk og i referansegruppen til Koordineringsgruppe for ID-forvaltning (KoID), underlagt SKATE. Dette er arenaer hvor de fleste forvaltningsenheter innen ID-området i offentlig og privat sektor deltar.

Fakta om ID-tyveri

105 000

nordmenn har i løpet av de to siste årene opplevd at deres identitet har blitt misbrukt til å begå straffbare handlinger.

Nasjonal sikkerhetsmåned

Nasjonal sikkerhetsmåned er en nasjonal kampanje som i år arrangeres for tiende gang. Endringene som koronapandemien har ført til i norske virksomheter og folks arbeidshverdag, blant annet med utstrakt bruk av hjemmekontor, gjør den viktigere i år enn noensinne.

Et viktig element i kampanjen er en opplæringspakke som består av e-læring og annet opplæringsmaterieell, utarbeidet av NorSIS. Opplæringspakken retter seg mot ansatte i virksomheter, og målet er at flest mulig norske virksomheter skal gjennomføre opplæring blant sine ansatte i løpet av kampanjeperioden i oktober i år. Opplæringspakken er gratis for alle virksomheter med under 20 ansatte. Hele 3 av 4 av de 691 virksomhetene som bestilte den i fjor hadde under 20 ansatte.

I tillegg til opplæringspakken består Nasjonal sikkerhetsmåned av flere aktiviteter rettet mot både virksomheter og befolkningen for øvrig. Målet er at alle – både privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor – skal oppleve en trygg digital hverdag ved å utvikle nødvendig digital kompetanse for å møte den pågående digitaliseringen som skjer i samfunnet.

Årets kampanje vil understreke viktigheten av den enkelte ansattes kompetanse og bidrag til at virksomheter og samfunnet for øvrig skal være trygt. Vi ønsker å belyse hvilke verdier vi alle forvalter, privat og på jobb, hvilke trusler og hendelser vi kan utsettes for, hvilke tiltak som kan bidra til forebygging og hvordan man best kan planlegge for og håndtere ulike hendelser.

Gjennom digitale kursleksjoner gir vi dem, på en enkel, relevant, troverdig og engasjerende måte, kunnskap om hvordan skurkene opererer – om det er via en ondsinnet e-post eller en fakturasvindel – slik at de selv skal kunne avsløre dette og dermed bidra til å verne om arbeidsplassens verdier.

Prosjekt for utvikling og utprøving av kompetansetiltak i grunntidningen knyttet til digital sikkerhetskultur

Prosjektet retter seg mot lærere, elever og foreldre, og har som mål å øke de respektive målgruppens kompetanse innenfor områdene informasjonssikkerhet, digital sikkerhet, nettvett og digital dømmekraft. Prosjektet ble startet opp i 2018 og avsluttet våren 2020. Prosjektet er finansiert sammen med Innlandet fylke. Lærere fra Innlandet fylke og Nordre Land kommune har bidratt i arbeidet.

Prosjektets leveranser består blant annet av tre skreddersydde nettkurs for elever, foreldre og lærere. Det er også utarbeidet nettvettråd for barn og undervisningsopplegg til bruk i klasserommet.

Med god hjelp fra Nordre Land kommune ble det rekruttert tre lærere til en referansegruppe. Sammen med en lærer fra Innlandet har disse kommet med nyttige innspill i prosessen med å utvikle opplæringsressurser og annet underveis. Alt i alt har prosjektet resultert i at lærere, elever og foreldre har fått enkelt tilgjengelige ressurser som kan øke deres digitale kompetanse innenfor de mest relevante områdene for de forskjellige målgruppene.

I vår sluttrapport er det foreslått en rekke anbefalinger for den videre oppfølging av tematikken, blant annet når det gjelder spredning og bruk av ressursene som er utviklet, samt forslag til finansiering av nye potensielle prosjekter. Det er vårt håp at ressursene som er utviklet vil bli brukt aktivt av både elever, lærere og foreldre.

Alle ressursene ligger tilgjengelig på nettvett.no:
<https://nettvett.no/kurs/laeringsressurser-for-skolen/>

Security Divas – en arena for kvinner som jobber i eller med sikkerhet

Security Divas er en viktig møteplass for kvinner. Målet er å bidra til å skape en arena for nettverksbygging og samarbeid for kvinner som jobber i eller med sikkerhet. Security Divas-

konferansen ble arrangert på Gjøvik i januar med 179 deltagere. I år var det 10-årsjubileum for denne konferansen.

Det er viktig å understreke at vi vektlegger fagkunnskap og bredden i denne, ikke ulikheter mellom kjønn. Så langt i 2020 har vi samarbeidet med Accenture. Andre samarbeidspartnere under konferansen var Equinor, Microsoft, mnemonic, Buypass, NTNU, OsloMet og Forsvarets ingeniørhøgskole.

Difi samarbeidsprosjekt

Digitaliseringsdirektoratet (tidligere Difi) har fått ansvaret for gjennomføring av et prosjekt for oppfølging av anbefalingene som er gitt i Difi-rapport 2018:4 «Arbeid med informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, kunnskapsgrunnlag».

NorSIS ble gitt ansvar for gjennomføring av delprosjektet som fokuserer på sikkerhetskultur. Delprosjektet skal utarbeide en metode som skal sette statlige og kommunale virksomheter i stand til å kartlegge sin sikkerhetskultur, og på bakgrunn av kartleggingen lage en plan for videre arbeid med tiltak og forbedringer.

Alle leveransene fra NorSIS er gjennomført. Den første delleveransen, en tilpasning av metodebruk for kartlegging av digital sikkerhetskultur til bruk i statsforvaltningen, ble gjort like før jul i fjor. Den andre delleveransen, som var en veiledning i bruk av metoden, ble levert i februar i år. De to siste delleveransene ble gjort i mai i år. Dette var en veiledning til arbeid med sikkerhetskultur og kompetanse og anbefalte føringer for bruk av leveransene.

Selve resultatet er ikke presentert for styringsgruppen, men alle delleveransene har vært gjennom en kvalitets sikring (QA) hos Digitaliseringsdirektoratet.

Norwegian Cyber Range

NorSIS deltar i prosjektet Norwegian Cyber Range (NCR), som gjennomføres av NTNU. NCR er en arena for testing, trening og øving innen cybersikkerhet, der brukere og systemer eksponeres for realistiske hendelser i trygge omgivelser.

Målet med deltakelsen i prosjektet er todelt:

- NorSIS har mye data som kan benyttes som grunnlagsdata for NCR. Disse dataene må kartlegges, struktureres og anonymiseres før de kan benyttes.
- NCR kan bli en god kilde til kunnskapsutvikling og kunnskapsbygging for NorSIS' målgruppe. Gjennom bidrag til å utvikle gode tjenester i NCR, ønsker NorSIS å legge til rette for gode sikkerhetstjenester som kan benyttes av befolkningen generelt og små og mellomstore bedrifter spesielt.

NorSIS har i varierende grad vært involvert i de innledende prosjektaktivitetene, og organisasjonens del av prosjektet er planlagt gjennomført i perioden 2019–2021. Rammen, inklusiv egeninnsats, for NorSIS' prosjektdeltakelse er 4,75 millioner kroner over tre år.

LiveAgent – felles løsning for innhenting av statistikk

NorSIS har tatt i bruk en felles deskløsning (LiveAgent) for alle våre tjenester. Dette gjør at NorSIS kan håndtere alle henvendelser på en enhetlig og effektiv måte. LiveAgent gir oss også viktige metadata som benyttes til statistikk og analyse av trender og hendelser.

Koronapandemiens påvirkning

Etter at de strenge koronatiltakene ble innført i Norge 12. mars, har de fleste av NorSIS' forum og foredrag vært innstilt. Blant annet har vi ikke fått gjennomført Sikkerhetstoppmøte, som er en rundebordskonferanse med avgrenset deltakelse, i hovedsak myntet på ledere og sikkerhetsledere i norske virksomheter. Stopp nettsvindelforum, som er en arena for åpen erfaringsutveksling mellom aktørene om svindelmetoder og tiltak for å redusere nettsvindelen, har også blitt rammet av koronapandemien. Vi har allikevel gjennomført i alt seks digitale foredrag i denne perioden.

6 Rapporter

NorSIS overrakte i februar rapporten «Trusler og trender 2019–2020» til justisminister Monica Mæland. Rapporten har siden det fått mye omtale i mediene, men også blitt brukt aktivt av organisasjoner og virksomheter som en oversiktlig, tilgjengelig og nøytral beskrivelse av trusselbildet i fjor og i året vi er midt inni.

NorSIS har i rapporten fått innspill fra Dataforeningen, Kripos, DNB, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Microsoft. Vi har, basert på disse innspillene og egen erfaring, pekt på de ti største digitale truslene slik situasjonen var ved årsskiftet. Rapporten inneholder også konkrete råd og tips den enkelte kan ta i bruk for å beskytte seg mot truslene.

De 10 største digitale truslene:

1. Løsepengevirus
2. ID-tyveri
3. Falske trusler og utpressingskrav (som pornosvindler)
4. Phishing
5. Utpressing og svindel
6. Kontohacking
7. Datainnbrudd
8. Menneskelige feil
9. Krenkelser
10. Verdikjedeangrep

De digitale trendene det advares mot i rapporten, er at stadig sikrere maskiner gjør at de kriminelle heller vil angripe mennesker ved bruk av sosial manipulasjon. Det advares blant annet mot økt sosial manipulasjon for å fralure enkeltpersoner deres BankID. Også økt sårbarhet for angrep mot skytjenester og det økende antallet nettilkoblede enheter og sårbarheten disse utgjør blir tatt opp i rapporten. Her blir det også gitt gode råd for hvordan den enkelte kan beskytte seg mot disse trusseltrendene.

7 Formidling i 2019

NorSIS er en formidler. I tillegg til å være synlig i mediene som en ekspert med gode råd og tips til både virksomheter og befolkningen for øvrig, bruker senteret ressurser på å formidle gjennom egne kanaler – både nyhetsbrev, egne nettsaker og aktiviteter i sosiale medier. NorSIS jobber også aktivt med samarbeidspartnere for å få ut informasjon i deres kanaler.

Kraftig økning i medieomtale

NorSIS har i løpet av årets fem første måneder hatt en økning i medieomtale på hele 73 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Etter fjorårets økning i medieomtalen på 6 prosent, har spesielt koronapandemien og vår egen nettside med råd for sikkert hjemmekontor, sikre videomøter og varslinger om pågående svindelkampanjer, spesielt i forbindelse med den pågående pandemien, sørget for en solid synlighet for NorSIS i mediene. I alt ble vi nevnt i hele 759 artikler i løpet av årets fem første måneder.

Gjennom en målrettet satsing på denne typen informasjonsformidling, blir våre vurderinger og råd hyppig gjengitt av mediene. Det skjer ved at NorSIS selv aktivt oppsøker mediene med temaer for å sikre at befolkningen forholder seg til det til enhver tid gjeldende trusselbildet og iverksetter de tiltak som også bekreftes gjennom trusselrapportene fra NSM, PST, E-tjenesten og Kripos. Det skjer også ved at NorSIS blir kontaktet for ekspertuttalelser i forbindelse med pågående saker som dreier seg om digital sikkerhet.

Mens merkevaren NorSIS er nevnt i 65 prosent av medieoppslagene, er også nettvett.no (17 %) og slettmeg.no (14 %) og nettvett.no (13 %) godt representert. NorSIS' mediestrategi innebærer å ha en sterkt forankret faglig posisjon og god kontakt med mediene for å nå ut til de relevante målgruppene med de riktige rådene.

73%
Økningen i medieomtalen for perioden januar–mai fra 2019 til 2020

5 Antall medieoppslag i gjennomsnitt hver dag i 2019

39 millioner kroner

Retrievers anslåtte annonseverdi på mediedekningen NorSIS hadde de fem første månedene i 2020

759
medieoppslag så langt i 2020

16 205
følger våre Facebook-sider

6616
mottar vårt ukentlige nyhetsbrev

Bruk av våre nettsider

1. januar–31. mai 2020*

- norsis.no: **47 315** brukere
- nettvett.no: **209 728** brukere
- slettmeg.no: **128 020** brukere

*Kilde: Google Analytics

19

Antall veiledninger publisert de fem første månedene av 2020 på nettvett.no og slettmeg.no

48

Antall nyhetssaker publisert på norsis.no fra 1. januar til 31. mai

8 Oppsummering: Målsettinger og resultater

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har fastsatt flere målsettinger for tilskuddet til NorSIS i 2020. I dette kapitlet vil vi presentere fakta og vurderinger som gjelder de enkelte resultatindikatorene. Tabellen gir en oversikt over aktivitetene til og med 31. mai 2020, sammenlignet med samme periode i fjor.

Resultatindikator	Kriterier	1. jan–31. mai 2019	1. jan–31. mai 2020	Vurdering
Økt kunnskap og bevissthet om informasjonssikkerhet	Relevant informasjon til rett målgruppe – formidlet som grunnlag for økt bevissthet og effektive tiltak.			NorSIS har styrket målgruppens bevissthet ved å kommentere og gi råd ved vesentlige sårbarheter og hendelser. NorSIS har nådd bredt ut med veiledning, formidling og opplæring.
Tilskudd fra JD som andel av samlet driftsbudsjett	Balansert offentlig tilskudd og egen finansiering. God inndekning av ideelle formål. Bidra til økt offentlig/privat samarbeid.	63 %	58 %	NorSIS sin andel av offentlig finansiering har økt siden 2017. Dette skyldes finansiering av slettmeg.no fra 2018 med to millioner kroner i årlig tilskudd.
Samarbeidspartnere: omfang og type	Bredde i sammensetning og effekt av samarbeidet			NorSIS arbeider systematisk med å få de rette samarbeidspartnere i relevante sektorer. God faglig forankring og felles målsettinger er viktige kriterier.
Fora og nettverk for utveksling av informasjon	Skape og opprettholde arenaer for å dele informasjon.	Security Divas IDentitet Nettsvindelforum Toppledermøtet	Security Divas IDentitet Øvrige arrangement avlyst grunnet pandemi	NorSIS arbeider aktivt med å ha relevante samarbeidspartnere. Det søkes samarbeidspartnere som støtter opp under det målrettede arbeidet mot NorSIS sine målgrupper og som har bred kontaktflate mot befolkningen og SMB-virksomheter.
Antall nyhetssaker på norsis.no og nye veiledninger	Relevant og regelmessig informasjon.	58	67 + 16%	Antall nyheter og veiledninger i egne kanaler har økt kraftig de fem første månedene i 2020 sammenlignet med samme periode i fjor.
Antall brukere av nettvett.no	Bredde og aktualitet som dekker målgruppens behov for praktisk veiledning	122 734	209 728 + 71%	Bruken av nettvett.no har hatt en kraftig økning så langt i år.
Antall brukere av norsis.no	Relevant og regelmessig informasjon	37 735	47 315 + 25%	Økning i bruk av norsis.no. Veiledninger er for øvrig plassert under nettvett.no eller slettmeg.no.
Antall brukere av slettmeg.no	Relevant og regelmessig informasjon	151 671	128 020 - 16%	Bruk av slettmeg.no sine veiledninger er blitt redusert sammenlignet med første halvdel av fjoråret.
Antall henvendelser til slettmeg.no som har blitt løst	Kapasitet til å håndtere faktiske henvendelser med akseptabel responstid	2338	2553 + 9%	Antall henvendelser løst av rådgivere på slettmeg.no har økt sammenlignet med første halvdel av fjoråret.
Antall henvendelser til NorSIS som har blitt registrert og løst	Data samlet og henvendelser håndtert	250	357 + 43%	Det er iverksatt måling av antall og hvilken form av henvendelser NorSIS mottar. Dette for å fange opp trender og gi best mulig råd til målgruppene.
Antall mottakere av nyhetsbrev	Målgruppene er interessert i å abonnere	6601	6616 + 0,23%	Stadig flere etterspør informasjon fra NorSIS og finner nyhetsbrevet nyttig.
Antall medieomtaler av NorSIS, nettvett.no, slettmeg.no mv.	Evne til å håndtere henvendelser og utnytte muligheter til formidling av informasjon og råd	440	759 + 73%	Svært god medieeksponering. Denne er spesielt knyttet til koronasituasjonen, bruk av hjemmekontor og svindel.
Antall konferanser og seminarer arrangert		5	2	Redusert aktivitet pga. koronatiltakene.
Antall foredrag holdt	Ivareta behov særlig på områder som ikke dekkes av	16	6	Koronapandemien har ført til at mye har blitt avlyst. Det som er gjennomført, er stort sett digitale foredrag.

Resultatrapport med fjorår og budsjett

	HITIL I ÅR						TOTALT			
	REGNSKAP	%	BUDSJETT	%	FJORÅR	%	BUDSJETT	%	FJORÅR	%
Sum driftsinntekter	7 544 488	100 %	6 658 333	100 %	6 832 919	100 %	16 960 000	100 %	17 515 420	100 %
Bruttofortjeneste	6 876 284	91 %	5 965 832	90 %	5 936 387	87 %	15 865 000	94 %	16 197 813	92 %
Lønnskostnad	3 873 249	51 %	4 139 186	62 %	3 876 087	57 %	9 359 000	55 %	8 931 134	51 %
Arbeidsgiveravg. og pensjonsl	700 007	9 %	809 591	12 %	758 917	11 %	1 811 000	11 %	1 801 703	10 %
Andre personalkostnader	40 055	1 %	138 712	2 %	246 454	4 %	332 000	2 %	161 758	1 %
Sum personalkostnader	4 613 311	61 %	5 087 489	76 %	4 881 458	71 %	11 502 000	68 %	10 894 595	62 %
Sum andre driftskostnader	2 914 688	39 %	1 846 335	28 %	1 588 781	23 %	4 852 000	29 %	4 746 745	27 %
Driftsresultat	-651 715	-9 %	-967 992	-15 %	-533 852	-8 %	-489 000	-3 %	556 473	3 %
Sum finans	-878	0 %	0	0 %	-616	0 %	0	0 %	49 782	0 %
Resultat før skatt	-652 593	-9 %	-967 992	-15 %	-534 468	-8 %	-489 000	-3 %	606 256	3 %
Arsresultat (+oversk/-undersk)	-652 593	-9 %	-967 992	-15 %	-534 468	-8 %	-489 000	-3 %	606 256	3 %

Teknologiveien 22

2815 Gjøvik

Org.nr. 995195003

Telefon: 40 00 58 99

www.norsis.no

post@norsis.no